

בבית המשפט העליון

בע"מ 2478/14 - ב'

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: פלונית

נגד

המשיבה: פלונית

בקשה לעיכוב ביצועו של פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 6.3.2014 בעמ"ש 2219-06-12, שניתן על ידי כבוד סגן הנשיאה י' שנלר והשופטים ק' ורדי ו-ר' לבהר-שרון

בשם המבקשת: עו"ד אמנון בן-דרור

בשם המשיבה: עו"ד עדי חן ועו"ד שמעון שובר

החלטה

1. בפני בקשה לעיכוב ביצועו של פסק דין שניתן על-ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 6.3.2014 (עמ"ש 2219-06-12, סגן הנשיאה י' שנלר והשופטים ק' ורדי ו-ר' לבהר-שרון). בפסק הדין התקבל ערעור שהגישה המשיבה על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב מיום 5.4.2012 (תמ"ש 13030-05, השופטת ט' קופלמן-179).

2. הבקשה לעיכוב ביצוע הוגשה בד בבד עם בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר הועברה לדיון בפני הרכב בהחלטתי מהיום.

רקע עובדתי

3. המבקשת והמשיבה הכירו בשנת 1983 במהלך עבודתן בחברה לממכר מכוניות (להלן: חברת המכוניות). באותה תקופה התגרשה המבקשת מבעלה, ונותרה להתגורר בדירתם באזור השרון (להלן: הדירה בשרון) עם בנם המשותף בן ה-7 (להלן: הבן). בשנת 1984 עברה המשיבה להתגורר עם המבקשת ובנה בדירה בשרון. מאז חיו המבקשת והמשיבה יחדיו במשך כ-20 שנה, עד לחודש דצמבר 2002. בהליכים שהתנהלו בין הצדדים בבית הדין לעבודה והסתיימו זה מכבר נקבע כי השתיים היו "ידועות בציבור" (להלן: ההליכים בבית הדין לעבודה).

4. הדירה בשרון נמכרה בשנת 1989. באותה שנה עברו המבקשת, בנה והמשיבה לגור בדירה אחרת בתל-אביב (להלן: הדירה בתל-אביב), שנרשמה על שם המבקשת. המבקשת והמשיבה התגוררו בדירה זו עד פרידתן בשנת 2002.

5. בבעלותה של המבקשת דירה נוספת באזור המרכז שנרכשה בשנת 1994 (להלן: הדירה במרכז), ובבעלותה של המשיבה דירה בדרום הארץ שנרכשה בשנת 1995 (להלן: הדירה בדרום).

6. המשיבה הפסיקה לעבוד בחברת המכוניות בשנת 1986 לערך. לעומת זאת, המבקשת הוסיפה לעבוד בה. בשנת 1991, בעוד המבקשת עובדת בחברת המכוניות, היא הקימה ביחד עם המשיבה סוכנות שסיפקה שירותים לחברת המכוניות (להלן: סוכנות א'). 99% מהמניות של סוכנות א' נרשמו על שם המשיבה, ו-1% נרשם על שם אבי המבקשת, כיוון שהמבקשת חששה כי חברת המכוניות תגלה את הקשר שלה לסוכנות א'. בשנת 1993 גילתה חברת המכוניות על ניגוד העניינים שבו שרויה המבקשת בקשר לפעילות זו, וכתוצאה מכך נסגרה סוכנות א' והמבקשת סיימה את עבודתה בחברת המכוניות. עם סיום העסקתה היא קיבלה מחברת המכוניות כספים בשווי כ-160,000 שקל.

7. בשנת 1994 הקימה המבקשת סוכנות רכב נוספת ביחד עם שותף (להלן: סוכנות ב'). מניות סוכנות ב' נרשמו על שם המשיבה והשותף באופן שווה. בשנת 1995 נסגרה סוכנות ב'.

8. בשנת 1996 הקימו המבקשת והמשיבה ביחד סוכנות רכב נוספת (להלן: סוכנות ג'). גם במקרה זה רישום המניות נעשה כפי שהיה ביחס לסוכנות א', כך ש-99% מהמניות נרשמו על שם המשיבה, ו-1% מהמניות על שם אבי המבקשת. בהליכים בבית

הדין לעבודה נקבע כי המבקשת והמשיבה ניהלו את סוכנות ג' כשותפות, חרף רישום זה. לאחר פרידתן של המבקשת והמשיבה בפברואר 2003, הופסקה פעילות סוכנות ג'.

9. בסוף חודש ינואר 2003 הקימו המבקשת ובנה סוכנות רכב נוספת בשם דומה לסוכנות ג' (להלן: הסוכנות הנוספת) ומניותיה נרשמו על שם בנה של המבקשת. בהליכים בבית הדין לעבודה נקבע כי הסוכנות הנוספת נכנתה על תשתיות הסוכנות ג', והפיקה רווח מפעילותה וממעגל לקוחותיה.

10. בשנת 2005 המשיבה הגישה תביעה לבית המשפט לענייני משפחה לפירוק שיתוף בין בנות הזוג (שהתמקדה במידה רבה בשלוש הדירות – בתל-אביב, במרכז ובדרום (להלן: הדירות)) וטענה כי פירוק השיתוף צריך להיעשות על בסיס שוויוני. בנוסף, תבעה המשיבה פירוק שיתוף בסוכנות ג' וכן תבעה מחצית משווי העסקאות שבוצעו בסוכנות ג' מאז אוקטובר 2002 שתמורתן הועברה, כך נטען, לסוכנות הנוספת. בשנת 2008 הגישה המבקשת תביעה כנגד המשיבה לבית המשפט לענייני משפחה להשבת כספים בסך של כ-400,000 שקל שלטענתה נלקחו מסוכנות ג' על ידי המשיבה בשנת 2000. להשלמת התמונה יצוין כי בהליך בבית הדין האזורי לעבודה שבו ניתן פסק דין ביום 20.5.2008 נדחתה תביעתה של המבקשת כנגד המשיבה לתשלום הפרשי שכר, פיצויי פיטורין ותשלומים נוספים לאחר שנקבע כי בין הצדדים התקיימו יחסי שותפות בסוכנות ג'. ביום 3.12.2009 נדחה ערעורה של המבקשת על פסק דין זה בבית הדין הארצי לעבודה.

פסק הדין של בית המשפט לענייני משפחה

11. ביום 5.4.2012 דן בית המשפט לענייני משפחה במאוחד בשתי תביעותיהן של בנות הזוג. באשר לתביעתה של המשיבה, בית המשפט לענייני משפחה קבע כי בין המבקשת למשיבה הוכח שיתוף כלכלי בניהולה של סוכנות ג' והוצאות משק הבית. עם זאת, הוא הוסיף והתייחס לכך שבנסיבות שבהן מדובר בידועים בציבור אין להחיל באופן אוטומטי את חזקת השיתוף לגבי רכוש שנרכש על ידי אחד מבני הזוג בנפרד, אלא יש להוכיח כוונת שיתוף מפורשת ביחס לכל נכס ונכס. בהמשך לכך, קבע בית המשפט לענייני משפחה תוך בחינת הראיות, ובהן הצוואות של בנות הזוג, כי הן ביקשו לשמר הפרדה רכושית ביניהן. בית המשפט לענייני משפחה הסיק זאת על בסיס מספר פרמטרים, כמפורט להלן.

12. הפרמטר הראשון היה ההפרדה שעליה המשיבה והמבקשת שמרו בהתנהלותן הכספית (כדוגמת העובדה ששמרו על חשבונות בנק וחסכונות נפרדים, העובדה שבכספת משותפת שמרו את חפציהן בשקיות נפרדות והעובדה שלא הוכח שיתוף כלשהו בזכויות הסוציאליות שנצברו להן במהלך השנים). הפרמטר השני התייחס לכך שכל אחת מהן הייתה חתומה על הסכמי המכר של דירתה לבדה ורשומה ברשם המקרקעין כבעלים של דירתה לבדה (ובשים לב לכך שנקבע כי המשיבה לא הוכיחה כי הרישום אינו משקף ונעשה משיקולים כלכליים ומיסויים בלבד). הפרמטר השלישי התייחס למקורות המימון לרכישת הדירות ולאומד דעתן של המשיבה והמבקשת כפי שזה עולה מהצוואות ומהעדויות שנשמעו. בהקשר זה נקבע לגבי הדירה בתל-אביב כי המשיבה לא הוכיחה שהשתתפה במימון רכישה, ובנוסף לכך, כי מעיון בצוואות עולה גם כן הנחה שהדירה שייכת למבקשת לבדה (שכן הדירה בתל-אביב לא הוזכרה בצוואת המשיבה, ובצוואת המבקשת היא הורישה דירה זו לבנה, תוך מתן זכות מגורים למשיבה). לגבי הדירה במרכז נקבע שדירה זו מומנה על ידי המבקשת באמצעות משכנתה שלקחה על שמה והוחזרה באמצעות הכספים שקיבלה כשעזבה את חברת המכוניות בשנת 1993 ובסיוע של אביה. המבקשת ציוותה בצוואתה את הדירה במרכז למשיבה, אך בית המשפט ציין בעניין זה כי אין להסיק מכך על הזכויות במקרה של פרידה. לגבי הדירה בדרום, נקבע כי זו מומנה על ידי המשיבה באמצעות הלוואה שהוחזרה על ידי דמי השכירות ששולמו לה. בית המשפט לענייני משפחה קבע כי אפשר שהמבקשת סייעה למשיבה ברכישת הדירה בדרום אולם, הייתה הסכמה ביניהן כי הדירה בדרום שייכת למשיבה כפי שהדירה בתל-אביב והדירה במרכז שייכות למבקשת.

13. באשר לתביעות לגבי סוכנות ג' נקבע, תוך הסתמכות על קביעותיו של בית הדין לעבודה בהליכים שהתנהלו שם, כי המבקשת והמשיבה היו שותפות וכי המבקשת נטלה כספים מסוכנות ג' לטובת הסוכנות הנוספת שהקימה. בהמשך לכך, הורה בית המשפט לענייני משפחה כי על אף שהחברות אינן צד להליך, כיוון שניתנה הסכמת הצדדים לכך, ימונה רואה חשבון מטעם בית המשפט שיבחן מה הם הסכומים שהסוכנות הנוספת חייבת לסוכנות ג' בגין רווחים שהופקו מנכסיה של סוכנות ג' ושהועברו לסוכנות הנוספת. כמו כן, נקבע כי ככל שקיימים סכומים כאלו, רואה החשבון ישערך את זכויותיה הכספיות של המשיבה בהם.

14. לבסוף, דחה בית המשפט לענייני משפחה את תביעת המבקשת להשבת כספים שלטענתה נטלה המשיבה מסוכנות ג'. בית המשפט לענייני משפחה העדיף בעניין זה

את גרסת המשיבה, שנתמכה במסמכים, שלפיה את הכספים שהמשיבה משכה היא החזירה לסוכנות ג'.

פסק הדין של בית המשפט המחוזי

15. על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה הוגשו ערעורים לבית המשפט המחוזי – הן על ידי המשיבה שטענה לזכאותה לשיתוף בכלל הדירות והן על-ידי המבקשת שטענה כנגד דחיית תביעתה. הערעור שהגישה המבקשת נדחה בהסכמה ביום 3.7.2013.

16. לאחר הגשת הערעור הגישה המשיבה בקשה למתן צו להגבלת שימוש בנכסים ביחס לדירה בתל-אביב ולדירה במרכז. בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 7.1.2013 הוא הורה על מתן צו האוסר כל דיספוזיציה בנכסים שפורטו בבקשה (הדירות שבבעלות המבקשת) עד למתן פסק הדין בערעור.

17. ביום 6.3.2014 קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורה של המשיבה. בית המשפט המחוזי עמד על כך שעל בני זוג "ידועים בציבור" חלה הלכת השיתוף, בדומה לתחולתה על בני זוג שנישאו לפני כניסתו לתוקף של חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, בכפוף לכך שנטל ההוכחה להוכחתה של כוונת שיתוף בנכסים כבד יותר כשמדובר בזוג ידועים בציבור (תוך הפנייה לע"א 52/80 שחר נ' פרידמן, פ"ד לח(1) 443 (1984)).

18. כמו כן, בית המשפט המחוזי עמד על כך שכבר נקבע בפסיקתו של בית משפט זה כי על מנת להוכיח כוונת שיתוף יש צורך להתחשב בכל מקרה ומקרה בטיב הקשר ובנסיבותיו הספציפיות (תוך הפנייה לבג"ץ 4178/04 פלוני נ' בית הדין הרבני לערעורים, פ"ד סב(1) 235 (2006)).

19. בית המשפט המחוזי הוסיף את הדברים הבאים ביחס ליישומן של ההלכות בעניין כוונת שיתוף ונטל ההוכחה כשמדובר בבני זוג "ידועים בציבור" שהם מנועי חיתון במדינת ישראל:

"כאשר בני זוג חיים כידועים בציבור בשל מניעות חברתית, משפטית, או דתית, כפי שהדבר בענייננו, העובדה שמדובר ב"ידועים בציבור" ולא בזוג נשוי, היא בעלת חשיבות פחותה לעניין נטל ההוכחה הנדרש

להוכחת כוונת השיתוף, לעומת מקרים אחרים בהם בני הזוג מקיימים חיי שיתוף ברמה מסויימת כידועים בציבור, ובחרים מרצונם החופשי מסיבות כאלה ואחרות שלא להינשא, ולא למסד את הקשר (לעתים דווקא כדי להצביע על העדר כוונת שיתוף), על אף שאין כל מניעה חוקית, חברתית או דתית לעשות כן" (בפסקה 24 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי).

20. בית המשפט המחוזי קבע עוד כי השאלה האם הוכחה כוונת שיתוף היא שאלה שבעובדה וכי יש שיקולים רבים שיש לקחתם בחשבון בהכרעה זו ובהם: משך הקשר ואורך התקופה של המגורים המשותפים; מידת השיתוף בהשגת מקורות פרנסה והכנסה; גידול משותף של ילדיהם של בני הזוג; מקורות המימון של הנכסים שבמחלוקת ועוד. בעת שיישם שיקולים אלה סבר בית המשפט המחוזי כי בנסיבות העניין הוכחה כוונת שיתוף בדירות ועל כן יש להחיל במקרה דנן את חזקת השיתוף. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי יש לשקלל אף את חוסר תום ליבה של המבקשת שבא לידי ביטוי במספר הקשרים, ובהם הכחשתה הראשונית כי השתיים היו ידועות בציבור והתנהלותה לאחר הקמת הסוכנות הנוספת עם בנה. בית המשפט המחוזי עמד על כך שמסקנתו שונה ממסקנתו של בית המשפט לענייני משפחה כיוון שזה נתן משקל רב למקורות המימון של הנכסים הנפרדים, שיקול אחד מיני כלל השיקולים שיש לבחון בהקשר זה.

21. בהמשך לכך, קבע בית המשפט המחוזי לגבי כל אחת משלוש הדירות (הדירה בתל-אביב, הדירה במרכז והדירה בדרום) כי יש להחיל עליהן את חזקת השיתוף ולקבוע שהן בבעלות משותפת. בית המשפט המחוזי קבע כי התיק יוחזר לבית המשפט לענייני משפחה לצורך מתן הוראות באשר לאופן עריכתו של איזון המשאבים.

הבקשה לעיכוב ביצוע

22. ביום 3.4.2014 המבקשת הגישה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וביום 10.4.2014 הגישה בקשה לעיכוב ביצוע של פסק הדין. הבקשה לעיכוב ביצוע כוונה לעיכוב החזרתו של התיק לבית המשפט לענייני משפחה לצורך התדיינות באיזון המשאבים, וזאת עד להחלטה בבקשת רשות הערעור שהגישה. ביום 13.4.2014 ניתן על ידי צו עיכוב ביצוע ארעי לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בכפוף לתנאי שלפיו לא תבוצע כל דיספוזיציה בנכסים כאמור בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 7.1.2013. כמו כן, הוריתי על קבלת תגובה מהמשיבה הן לבקשת רשות הערעור והן לבקשה לעיכוב ביצוע.

23. לטענת המבקשת סיכוייה של בקשת רשות הערעור שהגישה גבוהים, בשים לב לכך שפסק דינו של בית המשפט המחוזי כלל קביעות עקרוניות שאין להן תקדים ביחס למדיניות המשפטית הראויה כשמדובר בידועים בציבור שאינם יכולים להינשא בישראל, ובכלל זה זוגות בני אותו מין, מדיניות השונה לכאורה מזו שנוהגת לגבי ידועים בציבור שיכולים להינשא בישראל. לטענתה, קביעותיו של בית המשפט המחוזי עומדות בניגוד מוחלט להלכה הקיימת בעניין נטל ההוכחה, שעל-פי ההלכה הפסוקה אמור להיות גבוה במיוחד בכל הנוגע להוכחת כוונות שיתוף כשמדובר בידועים בציבור.

24. באשר למאזן הנוחות טוענת המבקשת כי אם יעוכב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי והתיק לא יוחזר לבית המשפט לענייני משפחה לצורך קביעת איזון המשאבים, לא ייגרם למשיבה כל נזק וזאת בשים לב לצו האוסר על עשיית דיספוזיציה בדירות. לעומת זאת, כך נטען, ביצוע איזון משאבים עשוי להביא הלכה למעשה לתוצאות בלתי הפיכות במקרה זה. לאור כל אלו, סבורה המבקשת כי יש מקום למתן צו עיכוב ביצוע עד להכרעה בבקשה לרשות ערעור.

25. מנגד, טוענת המשיבה כי בקשת רשות הערעור אינה מעלה שאלה עקרונית כפי שהמבקשת מנסה להציג, וכי פסק דינו של בית המשפט המחוזי אך מיישם הלכות שנקבעו כבר על ידי בית משפט זה בעניין החלת חזקת השיתוף על בני זוג ידועים בציבור. בהמשך לכך, טוענת המשיבה כי בית המשפט המחוזי יישם בקפדנות את השיקולים שנקבעו בפסיקה להחלת חזקת השיתוף על ידועים בציבור והגיע למסקנה מנומקת וברורה כי בנסיבות המקרה יש להחיל אותה. אשר על כן, סבורה המשיבה כי סיכוייה של בקשת רשות הערעור קלושים, שכן היא אינה עומדת באמות המידה הנוקשים לקבלת רשות ערעור בגלגול שלישי.

דיון והכרעה

26. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה על נספחיהן, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להתקבל בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.

27. כידוע בקשה לעיכוב ביצוע בהליכים אזרחיים נבחנת על-פי שני מבחנים עיקריים: סיכויי הערעור ומאזן הנוחות. בנסיבות העניין, אני סבורה שמאזן הנוחות נוטה בבירור לכיוונה של המבקשת בשים לב לכך שאיזון משאבים, בין השאר

באמצעות מכירת נכסים, עלול להקשות על השבת המצב לקדמותו. לעומת זאת, בשים לב לעובדה שאף המשיבה היא בעלים של דירה, הרי שאי מימושם של צעדים קנייניים אינו מותר אותה ללא נכסים בעת הזו. בנסיבות אלה, אין צורך להידרש לסיכויי הערעור. עם זאת, כאמור, הבקשה צפויה להיבחן על-ידי הרכב, בשים לב לעובדה שפסק דינו של בית המשפט המחוזי כולל לכאורה אף התייחסות עקרונית להבחנה בין ידועים בציבור שיכלו להינשא בישראל, לבין ידועים בציבור שאפשרות זו הייתה חסומה בפניהם. יחד עם זאת, על מנת להבטיח שלא תיווצר פגיעה בלתי הפיכה במשיבה, אני מורה כי עיכוב הביצוע יהיה מותנה בכך שלא תבוצע כל דיספוזיציה בשתי הדירות שבבעלות המבקשת (הדירה בתל-אביב והדירה במרכז שפרטיהן מפורטים בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 7.1.2013) וכן בדירה שבבעלות המשיבה (הדירה בדרום).

28. סוף דבר: הבקשה מתקבלת בכפוף לתנאי המפורט בפסקה 27 לעיל. בנסיבות העניין, אני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ט באייר התשע"ד (29.5.2014).

ש ו פ ט ת